

Mijn honden lieten me
nooit in de steek!

non-fictie

Mijn honden lieten me nooit in de steek!

Johann van Rossum

Natuurlijk zijn mensen oké, de meeste mensen zijn in orde. Ik ben zelden teleurgesteld in mijn medemens; toen dat wel gebeurde, liet dat littekens achter.

Sporen uit het verleden, waarvan ik leerde.

Een enkele keer maakte ik iemand uit voor 'onbetrouwbare hond'.

Een volkomen onjuiste kwalificatie, niet voor de persoon in kwestie, maar voor de viervoeters die ik met een dergelijk predicaat geen recht deed.

Op honden kun je rekenen! Honden zijn er altijd in mijn leven geweest; ze waren er voor mij en ik was er voor hen. Door hen heb ik onvoorwaardelijke trouw ervaren.

Of het nu Herta, de diensthond van mijn opa was; Lessie, de Papillon van thuis; Prince Igor, onze eerste Siberian Husky; Nanouk, Ayka, Odin of Saga uit het team; de vier Alaskan Malamutes Iljaq, Yurok, Milalek en Arkan. Soms was ik erbij als ze ter wereld kwamen; ik was er altijd bij wanneer ik helaas afscheid van hen moest nemen. Ze hebben me nooit in de steek gelaten; ik sta bij hen in het krijt!

Op dit moment hebben we Goof, de loyale Rhodesian Ridgeback, en Guus, de hondsbrutale Beagle. Die kwalificaties zijn wèl terecht!

Johann van Rossum

Coverontwerp en illustraties: auteur

Redactie: Marjan Boom en Niko Kerssens

Uitgeverij: Brave New Books

(Singel Uitgeverijen Amsterdam)

ISBN: 9789464805116

© Johann van Rossum, 2023

www.johannvanrossum.nl

Johnnie Miller

IGOR

Komaksiut's Arctic Prince Igor

Komaksiut's Arctic Prince Igor

'van koninklijke bloede'

Onze eerste hond was Igor, een Siberian Husky. Het zwart-witte reutje kreeg de vorstelijke naam Arctic Prince Igor.

Igor kreeg daarna vrij snel een maatje. Igor en Nanouk; ik was zo trots als een aap met zeven staarten.

'Laat een Siberian nooit los! Ze gaan jagen!'

Ik maakte er destijds een gewoonte van om eigenwijs te zijn.

In het park op vijf minuten wandelen van ons huis konden de twee honden naar hartenlust rennen en ze kwamen vlot terug, wanneer ik hen riep.

Ook die achttiende april; ik ga die datum nooit meer vergeten!

Aan het begin van het park aan de Bizetlaan laat ik de honden los en wandel het park in. De honden duiken in de struiken; ze hebben soms behoefte aan een beetje privacy. Ze zijn even uit zicht.

Plotseling hoor ik vanuit de tuin van de kapitale villa aan de Marinus de Jongstraat een hoop kabaal en gegil. Er is iets ernstigs aan de hand bij de familie De Haan.

Ik roep mijn honden. Nanouk is er meteen, Igor duurt iets langer.

In zijn kielzog volgt echter een zeer boze meneer De Haan die een bebloed wit konijntje toont.

'Meneer, uw hond heeft het verjaardagscadeautje van onze kleindochter doodgebeten!'

De schrik bij de gasten op het verjaardagsfeestje in de tuin van de familie kon ik niet wegnemen; ik heb de schade vergoed en voor de kleindochter vond ik bovendien een kinderboek over sledehonden.

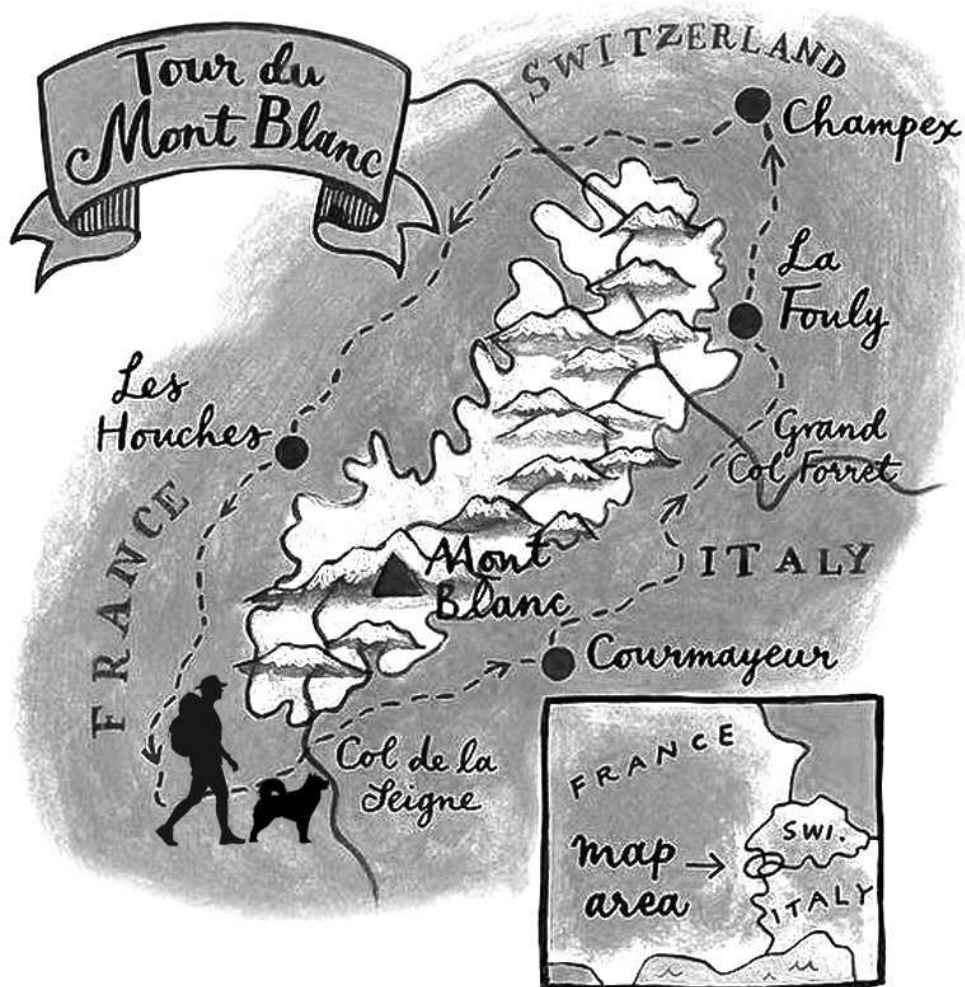
De kleindochter van vijf kon toen niet weten dat ze vele jaren later schoonouders zou treffen die ooit hun kennel met sledehonden 'van het Huis Het Loo' hadden.

Het spijt me oprecht dat ik de echtgenote van Bernhard van Oranje-Nassau, Van Vollenhoven in haar prille jeugd wellicht een traumatische ervaring met een hond bezorgde.

Igor wist van de prins geen kwaad.

Tour du Mont Blanc avec mon chien

Om de Mont Blanc heen met mijn hond

Zharkova's Yurok

Le samedi, quatorze juillet.

Zaterdag, veertien juli.

Nationale feestdag voor de Fransen.

Bijna duizend, voornamelijk autosnelwegkilometers hebben we erop zitten. Mijn passagier neemt een zeer bescheiden plaats in op de driepersoons zitbank achter me; Yurok ligt opgerold te slapen met de dikke staart over zijn neus. Zo ligt mijn Alaskan Malamute ook in de sneeuw en kan hij de winterse kou trotseren.

Nu is het hartje zomer; de thermometer bij het benzinstation, waar ik me verzekerde van voldoende brandstof in de tank van mijn benzineslurper, gaf dertig graden in de schaduw aan. De sledehond op de achterbank heeft absoluut geen reden om zijn gevoelige snuit af te dekken. Het is een kwestie van gewoonte.

Ik heb niet eerder op zijn typische manier van slapen gelet. Pas vandaag, na een rit van meer dan een half etmaal, valt me dit op. Tijdens onze reis door België en het oostelijke gedeelte van Frankrijk klikte ik soms de binnenspiegel in de dimstand om beelden van mijn slapende metgezel te kunnen verbinden aan de zachte snurkgeluiden achter me.

Yurok is een van de vier honden uit mijn sledehondenteam. Ik train ze in het trekken van een slee; iets wat ze van nature al kunnen en dolgraag doen. Ik probeer ervoor te zorgen dat ze er de goede conditie voor houden. In ons land zijn we niet rijkelijk gezegend met sneeuw; ik moet me bij de training behelpen met een trainingskar, een slee op wielen.

Zodra er echter in de wintersportgebieden sneeuw verwacht wordt, haal ik de wedstrijdslee uit de zomerstalling en breng alles wat maar enigszins met sledehondensport te maken heeft, in orde voor de weekendtrip naar Winterberg in het Sauerland, Liebenscheid in het Westerwald, Todtmoos en Bernau in het Zwarte Woud of Clausthal-Zellerfeld in de Harz.

Wedstrijden in de Franse Jura en de Alpenlanden kan ik alleen in de kerst- en voorjaarsvakantie doen. In het onderwijs kan men helaas niet zo erg veel sympathie opbrengen voor onbetaalde verlofdagen.

Het is nu zomervakantie; ik heb zeven weken geen verplichtingen aan school. Mijn leidinggevendens zien me weliswaar aan het begin van het nieuwe schooljaar niet graag gelijktijdig met de leerlingen de eerste stappen over de drempel van het gebouw zetten; ik kies er echter voor om mijn vakanties optimaal te benutten.

Vanaf de eerste tot de laatste schooldag zet ik me voor honderd procent in voor mijn leerlingen en de school. Het krediet dat ik hiermee in de afgelopen jaren opbouwde, vrijwaart me kennelijk van commentaar, wanneer ik mijn gebruinde kop pas bij de eerste plenaire vergadering vertoon.

De komende tien dagen ga ik met Yurok de Tour du Mont Blanc lopen.

Voor de drie thuisblijvende honden heb ik prima oppas geregeld; onze zonen hebben beloofd om Iljaq, Milalek en Arkan in die twee weken voldoende beweging te geven en de kennel netjes schoon te houden. Mijn lieve vrouw zorgt ervoor dat de viervoeters op tijd hun eten krijgen. Over het thuisfront hoef ik me geen zorgen te maken.

Ik kan mijn aandacht volledig richten op mijn harige metgezel. Ik heb voor twee weken droogvoer voor hem bij me. Een vrij uitgebreide eerste-hulp-bij-ongelukken set voor honden hoort tot de standaarduitrusting wanneer ik met mijn honden onderweg ben. In mijn rugzak zit bovendien een dergelijk setje om mijn eigen lijf te repareren.

Het werkharnas dat Yurok draagt wanneer we trainen, heb ik verruild voor een tuigje zoals politie- en legerhonden dragen. Op de rug is een handgreep voor de hondenbegeleider; ik vermoed dat ik menig keer mijn hond kort bij me onder controle moet hebben bij lastige passages op de bergpaden.

Ik heb een kamer gereserveerd in hotel Le Prarion. Een warm bad, een goed bed en morgenochtend een goed ontbijt zullen me na twee autodagen goed doen.

Yurok overnacht op de achterbank van de auto op zijn eigen slaapdekentje; de auto mag in de parkeergarage voor gasten onder het hotel.

Morgen laat ik de auto achter op de grote parkeerplaats bij de bergkabelbaan.

De officiële Tour du Mont Blanc voert de eerste dag over asfalt en weggetjes voor terreinauto's: volgens het wandelgidsje is dit traject bijzonder saai en onaantrekkelijk, op het grandioze uitzicht na.

Ik ga voor de 'alternatieve en magnifieke' route uit het gidsje. De grote parkeerplaats is tien minuten wandelen van de kabelbaan Bellevue. Daar beginnen we morgen!

In een warm hotelbad lees ik dat we met de kabelbaan naar het bergstation op 1801 meter hoogte kunnen en daarna via pad door het bos naar de gletsjertong van de Glacier de Bionnassay lopen. Dat zijn de plannen voor morgen. We zien wel waar de beschrijvingen kloppen en waar we wellicht zelf verkeerd lopen. Het avontuur wacht ons; Yurok op de achterbank heeft er nog geen flauw benul van.

Het gebeurt maar zelden dat ik me verslaap; vandaag is het toch prijs! Tegen negenen schrik ik op uit mijn slaap door het geluid dat de trolley van de huishoudelijke dienst op de gang maakt.

Ik wacht niet tot het moment dat er een bescheiden klopje op mijn deur toestemming vraagt voor de dagelijkse verschoning en reiniging; ik sta snel op, kleeft me aan en zet de kamerdeur op een ruime kier, zodat het personeel kan vermoeden dat ze welkom zijn met hun poets- en schoonmaakspullen.

Het duurt een poos voor er toch geklopt wordt; ik heb me intussen opgefrist en geschoren.

'U kunt tot half elf ontbijten', vertelt de interieurverzorgster.

Ontbijt kan altijd nog; Yurok komt nu op de eerste plaats. Hij moet ongetwijfeld naar het toilet en meneer is gewend om zo tegen achten de helft van zijn dagrantsoen naar binnen te mogen werken.

Bij de auto word ik minder enthousiast begroet dan ik verwachtte; Yurok ligt nog behaaglijk opgerold, wellicht heeft hij me niet horen aankomen.

Ik open het portier; er komt langzaam leven in het forse sledehondenlijf. Traag richt hij zich op, rekt zich uit en staat dan met zijn imposante corpus tegenover me; de brede, vriendelijke kop komt dichtbij; zijn tong laat een nat spoor achter op mijn wang. Ik omhels mijn kameraad en voorkom daarmee dat de wasbeurt wordt uitgebreid.

's Nachts staat voor Yurok een grote voederbak met water binnen pootbereik; ik gooi het water weg en meet de portie droogbrokken voor hem af. Opnieuw vraag ik me af, waarom voederfabrikanten

hun best doen om een lekker smaakje aan de brokken toe te voegen; Yurok slokt de voederbak leeg zonder ook maar iets van de Canadese wilde zalm en de toevoeging van de biologische rundvleesragout te proeven.

Ik neem geen baddoeken en zeepjes mee na een hotelovernachting; de reserverol toiletpapier met logo van dit logement en enkele kaascroissants van het ontbijtbuffet verdwijnen echter wel in mijn rugzak.

De auto mag tien dagen gratis achterblijven op de grote parkeerplaats buiten het dorp. Het is zoeken naar een parkeerplaats; ik ben vandaag niet de enige wandelaar die hier zijn voertuig achterlaat. Mijn Transit neemt bijna negen vierkante meter in; onbeschoft meer dan de meeste auto's die hier een weekje logeren.

Yurok stapt moeiteloos in de bergkabelbaan die ons het minst interessante traject van de officiële route bespaart. Ik had op meer verzet van de ruim veertig kilo wegende reu gerekend bij de entree van de cabine; het is de eerste keer dat hij in zo'n wiebelend geval stapt.

Blijkbaar heeft hij, volkomen terecht, het volste vertrouwen in me en weet dat ik voor alles voor zijn veiligheid zorg. Met datzelfde vertrouwen trekt hij met de drie andere honden in de winter mijn slee over de wedstrijdtrail en over de ongebaande besneeuwde routes.

In de cabine komt Yurok dicht tegen mijn been zitten, zijn brede kop rust op mijn bovenbeen; zijn ogen heeft hij gesloten. Hij straalt meer rust uit dan zijn baasje. Ik heb het niet zo op skiliften; ik heb teveel James Bond films gezien. Vanwege de aanbeveling in het wandelgidsje koos ik voor deze optie.

We hebben er alle twee vrede mee; Yurok iets meer dan ik.

Bergstation Bellevue laten we achter ons. Het beloofde rotspad is rotsiger dan ons lief is. Yurok heeft er duidelijk minder moeite mee. Ik struikel regelmatig over stenen; de zware rugzak heeft zeker een beduidend aandeel in deze bijna-valpartijen.

Alles wat je thuislaat, is mooi meegenomen.

Ik heb mijn bagage tot een minimum teruggebracht; drie-en-eenhalve kilogram droogvoer voor mijn hond, een paar buitensportmaaltijden, lichtgewicht kookspullen, tweepersoonstentje, een beetje kleding, slaapzak en matrasje; veel meer heb ik niet bij me.

Mijn spiegelreflexcamera, een schetsboekje en een paar potloden zijn de extra's; daar zal ik me de komende twee weken niet aan vertillen. Ik ga er waarschijnlijk plezier aan beleven om onze tocht vast te leggen voor het nageslacht.

Het pad dat ons naar de Col de Tricot op 2120 meter brengt, loopt vrij steil naar beneden. Wanneer Yurok nu gehoor geeft aan zijn sledehondenambities, sleept hij me geheid de diepte in. Ik grijp de handgreep van zijn tuigje; zo dichtbij me heb ik de locomotief onder de sledehonden aardig onder controle.

Met kleine pasjes volgen we het dalende rotspad; tijdens een regenbui zal dit traject onvrijwillige glijdpartijen opleveren.

Het vrijwel horizontale bospad na de afdaling is een weldaad voor mijn kuiten.

De route is in dit Franse gedeelte goed aangegeven met de rood/witte Grande Randonnée verfstrepen. In Italië en Zwitserland moeten we de gele markering volgen.

Op de open vlakte bij Chalet de l'Are kan Yurok los. In de verte wandelt een groepje; even later zijn ze uit het zicht verdwenen in de glooiing. Ik wandel hier nu in mijn eentje; niemand kan zich storen aan mijn loslopende hond. Yurok ruikt de vrijheid en dwaalt naar rechts met de uitlopers van de Grandes Jorasses op de verre achtergrond. Met de neus aan de grond struint hij de grashelling af. Ik vraag me af of hier in de bergen konijnen of hazen zijn; jagen op kleinwild zit in de genen van iedere hond.

Een lage blaffende roep en daarna een schril fluitgeluid! Yurok staat stil en spitst de oren. Op de grashelling zie ik ineens veel in beweging komen; de wachtpost van een groep Alpenmarmotten heeft alarm geslagen. Ik heb nooit geweten dat een marmot zo groot kan worden; ze moeten ruim een halve meter lang zijn! De voornaamste vijanden van deze knaagdieren zijn vossen en arenden; met een dergelijk goed waarschuwingssysteem zullen de jagers betrekkelijk weinig slachtoffers onder de populatie maken.

Een hond moet hier een niet-alledaagse verschijning zijn; de kolonie neemt het zekere voor het onzekere; de marmotten verdwijnen voorlopig in hun holen en schuilplaatsen.

Yurok heeft ook in de gaten dat hier geen eer aan te behalen valt; hij komt op zijn dooie gemak naar me toe, wanneer ik hem roep.

Hij licht met enige regelmaat zijn poot en laat zijn geurvlag achter op de terugweg naar de wandelroute van de Tour du Mont Blanc.

Er zullen weinig andere wandelaars met honden hier passeren en hun viervoeters kennis laten nemen van de claim die de Malamute legde op dit stukje van Europa's hoogste berg.

Demoiselle Colette Renard

Op de parkeerplaats werd het mij al duidelijk dat ik inderdaad niet de enige ben op een van de oudste Grande Randonnées van Frankrijk. Op deze zomerse zondag hebben veel sportievelingen een dag na de bestorming van de Bastille nog een paar dagen extra vrij genomen om het langeafstand wandelpad te lopen of te fietsen.

Ik houd afstand van de groepjes wandelaars en word meermaals het pad afgesnauwd door mountainbikers, die menen dat dit schitterende wereldje alleen voor hen hier is.

Ik volg nog steeds de bewegwijzering naar Col de Tricot/Mirage.

Na de open vlakte van L'Arc slaan we rechtsaf. Een bordje geeft aan dat de Nepalese brug open is.

Ik heb geen idee wat ik me in de Franse Alpen moet voorstellen bij een brug uit de Himalaya.

Achter me hoor ik een vrouwenstem. Een jonge vrouw, ik schat haar half in de dertig, spreekt in een dicteerapparaatje. Ze spreekt Frans; ze beschrijft het landschap en de conditie van het wandelpad.

Als ze naast me is, zet ze het apparaatje uit en bergt het weg.

‘Bonjour, monsieur. Wat een prachtige hond. Een sledehond, toch? Je doet de Tour samen met jouw hond? Kan hij dat aan? Je komt op het laatste traject van de route bij Col du Brévent het moeilijkste en meest spectaculaire gedeelte van de hele tocht tegen. Passages met stangen en ladders, waar je moet zekeren. Het lukt je nooit om die *via ferrata* met de hond te nemen. Er is daar een veilige variant over het sneeuwveld tussen Col de Brévent en de Brévent. Zoek dat maar eens op in je wandelgidsje; het staat er waarschijnlijk wel in.’

‘Je weet er aardig wat van. Heb je de Tour al eerder gedaan?’

‘Dit wordt de zesde keer. Ik schreef het wandelgidsje. Deze week controleer ik de route nog een keer voor ik het manuscript naar de uitgever stuur voor de herziene herdruk. De bergen veranderen voortdurend; mijn gidsje krijgt iedere twee jaar een update.’

Colette heet ze, Colette Renard.

‘Vernoemd naar mijn oma, de chansonnière; je hebt waarschijnlijk nog nooit van haar gehoord.’

‘Nu onderschat je me toch. Ik houd van Franse chansons; Colette Renard, Piaff, Juliette Gréco, Jacqueline François, Brel, Bécaud, Patachou, ik draai ze helemaal grijs.’

‘Goh, dat valt me mee. Je hebt een bijzondere hond, je bent sportief en je hebt smaak. Ik denk dat ik een eindje met je oloop. Ben je getrouwd?’

‘Ja hoor en we hebben twee prachtzonen.’

‘Oh, en die hadden er geen zin in om deze tocht met je te maken?’

‘Er zijn nog drie Alaskan Malamutes. Ik ben blij dat die nu thuis prima verzorgd achterblijven.’

‘Met vier van die sterke honden moet je hier in de winter zijn!’

‘Kijk je er vreemd van op, wanneer ik je vertel dat ik dat ook doe? In de winter trekken ze een slee. Soms een wedstrijdslee over afstanden die variëren van twaalf tot twintig kilometer. Dat zijn snelheidswedstrijden. Voor de langeafstand routes gebruik ik een tobogan, een slee waarop ik veel bagage mee kan nemen; dan ben ik meerdere dagen met mijn honden onderweg en bivakkeer in de sneeuw.’

‘Lijkt me reuzespannend. En ’s zomers wandel je met een van de honden op de Randonnée; ik vind het bijzonder.’

Het pad wordt steiler en steniger.

Colette wijst me op de unieke doorkijk naar de Glacier de Bionnassay: ‘Zo goed krijg je de gletsjer niet meer te zien. Wanneer je foto’s wilt maken moet je dat hier doen.’

‘Toch een voordeel dat je de route al vaker gelopen hebt, je kent de plekjes. Kan ik hier een paar schetsjes maken? Ik heb mijn tekenspullen in mijn rugzak; als ik even wat kan opzetten, dan werk ik die later wel uit.’

‘Natuurlijk, ik ben benieuwd wat je ervan maakt. Ik heb warm water meegenomen, heb je zin in koffie?’

Colette maakt het zich gemakkelijk op het grootste rotsblok in de buurt; Yurok staat meteen bij haar wanneer ze de inhoud van het bovenste compartiment van haar rugzak tevoorschijn haalt.

‘Mag hij een hartkeks?’

Ik neem af en toe een slok van de oploskoffie en probeer de rotsformaties van de gletsjer op papier te krijgen. De wandelaar die achter ons liep, blijft nu kort staan en kijkt over mijn schouder mee naar het schetsje dat uit mijn potloden tevoorschijn komt.

‘Knap hoor, meneer. Kon ik maar zo tekenen! Heeft u daar een opleiding voor gehad? Maakt u van de hele tocht tekeningen? Ik geef de voorkeur aan fotograferen, maar dit vind ik knap!’